

OGLAŠAJTE V
NAJBOLJŠEM
SLOVENSKEM
ČASOPISU V OHLJU
★
Izvršujemo vsakovrstne
tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN
THE BEST
SLOVENE NEWSPAPER
OF OHIO
★
Commercial Printing of
All Kinds

VOL. XXXII. — LETO XXXII.

CLEVELAND, OHIO, THURSDAY (ČETRTEK), SEPTEMBER 1, 1949

ŠTEVILKA (NUMBER) 172

NOVI GROBOVI

JOSEPHINE PERČIČ

Po kratki bolezni je preminila na svojem domu na 5604 Prosser Ave. Mrs. Josephine Perčič, stara 57 let. Doma je bila iz sela Pasjak, fara Jelšane na Primorskem, kjer zapuščala sestro Johano Afrič. V Ameriki je bivala 34 let in je bila članica društva sv. Josipa št. 99 HBZ.

Tukaj zapuščala soproga Andrew, dve hčeri Mrs. Josephine Grosso in Mrs. Dorothy Strauss, 4 vnuke, brata Michael in Joseph Bratovich v San Francisco, Cal., ter več sorodnikov. Pogreb se vrši v soboto jutraj iz Zelenovega pokopnega zavoda, 6502 St. Clair Ave.

ANTHONY RIBO

Preminil je po daljši bolezni Anthony Ribo, star 54 let. Stanovalec je na 1431 E. 49 St. Ribo je bil v selu Lesnica na Hrvaškem, odkoder je prišel v Ameriko leta 1895. Bil je član društva št. 14 HBZ.

Tukaj zapuščala soproga Caroline in štiri otroke: Eleanor, Betty, Bill in Dolores. Pogreb se vrši v soboto jutraj ob 9. uri iz Golubovega pokopnega zavoda v cerkev sv. Pavla in nato na pokopališče Calvary.

FRANCES BOKAR

Snoči je preminila Mrs. Frances Bokar, rojena Cutnar, stara 84 let. Stanovalec je na 3614 E. 82 St. Doma je bila iz vasi Grinovec, fara Zagradec na Dolinskem, odkoder je prišla v Ameriko pred 60 leti. Bila je pionirka newburške naselbine ter med ustanovitelji fare sv. Lovrenca. Bila je članica društva sv. Vida št. 25 KSKJ, društva sv. Rešnjega felesa in tretjega reda sv. Franciška.

Tukaj zapuščala žalujočega sina Franka, vnuka in pravnuke. Njen sin John je bil pokopan minul ponedeljek. Pogreb se vrši v soboto jutraj ob 10:30 uri iz Ferfolia-tovega pokopnega zavoda v cerkev sv. Lovrenca ob 11. uri in nato na pokopališče Calvary.

Pogreb

Pogreb pokojnega Franka Perme st. se vrši v petek jutraj ob 9. uri iz Mary A. Svetkovega pokopnega zavoda, 478 E. 152 St., v cerkev Marije Vnebovzeta in nato na pokopališče sv. Pavla.

V zadnje slovo

Članice društva "Napredne Slovenke" št. 137 SNPJ so vabljene na redno mesečno sejo nocoj v navadnih prostorih. Po seji se bodo članice podale skupno v Zelenov pokopni zavod, da izkažejo zadnjo čast umrli članici Ani Sterle. Članice so prošene, da se v petek po možnosti udeležijo njenega pogreba.

Na počitnice

V Chicago, Ill., so se podali na počitnice in v obisk prijateljev Peggy (Hedwig) Starc, njen brat Charles Starc 1223 E. 61 St. ter njiju nečak Johnny Schauer, sin Mrs. Frances Schauer. Charles bo tam kaj ostal mesec dni, dočim se bosta sestra in nečak vrnila v kratkem. Srečna pot!

NOVE OBTOŽBE BELGRAJSKE BORBE PROTI SOVJETSKI ZVEZI

Glasilo Komunistične stranke pravi, da Rusija želi spraviti Jugoslavijo v "neenakopraven in podrejen položaj"

BEOGRAD, 1. sept.—Belgrajska "Borba" je danes obtožila Sovjetsko zvezo, da hoče vsiliti Jugoslaviji kontrolo, pod katero bi dežela bila postavljena v "neenakopraven in podrejen položaj."

Obtožbe so bile objavljene v uredniškem članku glasila jugoslovanske Komunistične stranke.

"Borba" je med ostalim omenila ekonomsko blokado proti Jugoslaviji, obmejne provokacije, pošiljanje vohunov in grožnje proti jugoslovanski vladi. Toda v članku ni bilo ničesar omenjeno v zvezi s senzacionalnimi vestmi v zapadnem tisku, da baje Sovjetska zveza zbira v bližini Jugoslavije motorizirane divizije. Jugoslovanski uradniki so celo ponovno zanimali takšne neutemeljene govorice.

Vprašanje enakopravnosti socialističnih držav je po zagotovitvi jugoslovanskih voditeljev eno od glavnih spornih vprašanj med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo.

Jugoslovanska vlada je danes tudi zanimala govorice o koncentraciji čet v Macedoniji.

Izvoz v Jugoslavijo se je zelo zvišal

WASHINGTON, 31. avg.—Trgovinski oddelek ameriške vlade je danes razkril, da se je v prvem četrtletju tekočega leta izvoz ameriškega blaga v Jugoslavijo zvišal za več kot dvakrat nad izvozom v zadnjem četrtletju preteklega leta.

V prvih treh mesecih so bila odobrena izvozna dovoljenja za blago v vrednosti \$9,538,000, kar pomeni za \$1,500,000 več kot pa je bila vrednost skupnega izvoza v Jugoslavijo v letu 1948.

V poročilu Trgovinskega oddelka je jasno poudarjeno, da je Jugoslavija zvišala svoj uvoz iz Združenih držav še pred sklenjenjem trgovinskega sporazuma, da se ji prodaja jeklarne in pred predlogom, da se ji odobri posojilo.

Anglija in Amerika bosta pošiljali orožje?

LONDON, 31. avg.—Diplomatični uradniki menijo, da bosta Anglija in Amerika kmalu omilili restrikcije glede pošiljanja orožja v Jugoslavijo. Soglasno s tem poročilom se bo o tem odločilo na sestanku med angleškim zunanjim ministrom Bevinom in ameriškim državnim tajnikom Achesonom.

MADŽARSKA IZGNALA POROČEVALCA TANJUGA

BEOGRAD, 30. avg.—Madžarske oblasti so ukazale poročevalcu jugoslovanske časniške agencije "Tanjug," da mora v 48 urah zapustiti madžarsko ozemlje. Za izgon niso oblasti podale nobenih razlogov.

Agencija "Tanjug" dalje poroča, da je v Sofiji bil napaden sofer jugoslovanske ambasade. Pri napadu so sodelovali "izdajalci," kar pomeni Jugoslavi, ki obsojajo sedanje vodstvo Jugoslavije.

V "Enakopravnosti" dobite redno sveže dnevne novice o dogodkih po svetu in doma!

Gottwald napadel sovražnike dežele

ZVOLEN, 30. avg.—Češkoslovaški ministrski predsednik Klement Gottwald je danes v prisotnosti 150.000 Slovakov izjavil, da ne rimsko katoliška cerkev in ne kdo drugi ne bo stal na poti socialističnega razvoja Češkoslovaške.

Gottwald je govoril ob priliki pete obletnice vstaje Slovakov proti Nemcem. Tej proslavi so prisostvovali mnogi ministri in visoki uradniki.

"Mi se dobro zavedamo dejstva, da brez Sovjetske zveze ne bi izvajali naše svobode, ne bi imeli ljudske republike in slovaško ljudstvo bi ne uživalo enakopravnosti," je rekel Gottwald. Slovaki, ki so zelo katoliški in so nedavno priredili nemire v zvezi s sporom med cerkveno hierarhijo in državo, so mirno poslušali govor ministrskega predsednika. O samem sporu pa je Gottwald med ostalimi rekel:

"Zadnje mesece smo bili očividci novih in bolj nevarnih poskusov, da se omaja osnove socializma. Po ukazu zunanjih imperialistov so se ponovili napadi na vlado ljudske demokracije in socializma. Bilo je napadov proti uspehom ljudstva s strani cerkvene hierarhije."

Predsednik je izjavil, da napadi cerkvene hierarhije ne izvirajo iz želje, da se zaščiti vero, ampak da se prepreči zmago delovnega ljudstva.

"Mi lahko vsem jasno povejmo: ne bomo nikoli dovolili komur koli, da bi omajal našo republiko. Kot v februarju preteklega leta, bo ljudstvo znalo obraniti z reakcijo."

"Najboljši dokaz za to so rezultati pet-letnega načrta, ki je v juliju bil izvršen za 115 odstotkov, kakor tudi sijajna žetev kmetov."

Po Gottwaldovem govoru so bile prirejene velike vojaške parade. Pri teh paradah so sodelovali tudi padobranci in delavska milicija.

Nova številka

Mr. Anton Pušnar sporoča, da je bila njegova hišna številka kot telefonska številka spremenjena, in sicer je novi naslov: 21950 Ivan Ave., tel. Redwood 7011.

Senat je odobril zakonsko predlogo, da se zviša minimalne plače na 75c

MRS. ROOSEVELT NI BILA PROTI WALLACEU

NEW YORK, 30. avg.—Mrs. Eleanor Roosevelt je danes zanimala izjavo James Farleya, češ, da je nasprotovala kandidaturi Henry A. Wallacea za podpredsednika v letu 1940 in namesto njega podpirala Jesse Jonesa.

Farley je v svojih spominih omenil telefonski razgovor Mrs. Roosevelt z njenim soprogom, pok. predsednikom Rooseveltom. Soglasno s Farleyem je Mrs. Roosevelt v tem razgovoru rekla, da Wallace ne bo zadostoval, da pa bi Jones ojačal tiktet. Mrs. Roosevelt je v svojem članku za revijo McCall's izjavila, da te trditve Farleya niso točne.

Med ostalimi je Mrs. Roosevelt v tem članku razkrila, da Roosevelt ni hotel sprejeti nominacije za tretji termin, pač pa da se je želel umakniti v pokoj.

OBRAVNAVA PROTI MADŽARSKEMU MINISTRU

BEOGRAD, 31. avg.—Iz Budimpešte poročajo, da se bo kmalu začela obravnavati proti bivšemu madžarskemu zunanjemu ministru Lazu Rajku, ki je bil eden od vodilnih madžarskih komunistov.

Rajk se bo zagovarjal radi trockizma, fašizma, vohunstva in drugih proti-državnih aktivnosti.

AMERIKA NI BILA ZA RAZKOSANJE ITALIJE

WASHINGTON, 31. avg.—Neki predstavnik Državnega oddelka je danes zanimal sovjetske trditve, da so ameriški predstavniki predlagali, da se razkosa Italijo. Zanimanje je v zvezi z zadnjo sovjetsko noto Jugoslaviji, odnosno s stavkom, ki pravi, da je en del ameriških politikov zagovarjal, da se Sicilijo loči od Italije, da pa se je sovjetska vlada temu zoperstavljala in je branila integriteto Italije.

WASHINGTON, 31. avg.—Senat je danes odobril zakonsko predlogo, po kateri bi bile zvišane minimalne mezde od 40 centov na 75 centov na uro.

Zakonska predloga bo sedaj poslana skupnemu odboru senata in poslanske zbornice, nato pa predsedniku v podpis. Poslanska zbornica je že pred dvema tednoma odobrila predlogo.

Vsi poskusi v senatu, da bi se predlagane minimalne plače od 75 centov znižalo, so propadli. Demokratični senator Ellender je na primer predložil popravek, po kateremu bi se odobrilo minimalne mezde od 65 centov, s tem, da bi se lahko v bodočnosti tudi to spremenilo z ozirom na zvišano ali pa znižano draginjo.

Čeprav izgleda kot da je odobritev predloge zmaga za Trumanu, vseeno sama predloga še zdaleč ni ono, kar je Truman obljubil v svoji volilni kampanji, demokratska stranka pa v svoji platformi. Predloga namreč ne krije velik del ameriškega delavstva, čeprav je Truman obljubil, da bo to ena njegovih najvažnejših zahtev.

Demokratični senator Magnusson je predlagal, da se minimalne mezde odobri tudi za trgovinske pomorščake, toda predlog je bil zavrnjen.

Zakonska predloga o minimalnih mezdah je bila odobrena brez posebno trpkih debat. Senatorji so si takoj zatem odglasovali enotedske počitnice za Delavski dan.

Robeson pravi, da bodo progresivci šli v "ofenzivo"

NEW YORK, 30. avg.—Svetovno znani zamorski pevec Paul Robeson, kateremu je zadnjo soboto nahujskana drhal prepredila koncert na odprtem, je danes izjavil, da nasilje v Peekskillu pomeni, da "bomo odslej šli v ofenzivo."

Shod, na katerem je Robeson govoril in pel, je bil sklican v znak protesta proti nasilju Ameriške legije, ki je napadla progresivce.

"Želim opozoriti legijo, da sem bil v Memphisu, Tenn., in v Floridi in da bom zopet prišel v Peekskill," je rekel Robeson.

Shoda se je udeležilo nad 2.000 progresivcev, toda poleg teh je zunaj bilo še kakšnih 1.000 oseb, ki niso dobile mesta v dvorani.

"Mi bomo imeli naše shode in koncerte po celi Ameriki. Najboljši način, da dobimo policijsko zaščito je, da jasno povemo, da se bomo zaščitili sami. Nocoj imajo naš prvi odgovor. Nocoj tu ne vidimo nobenega legionarja," je vzkliknil Robeson.

Robeson je posebno trpko napaden radi svojih simpatij za Sovjetsko zvezo. Nedavno se je vrnil s koncertne ture po Sovjetski zvezi in drugih vzhodno-evropskih držav. Javno je izjavil, da smatra Sovjetsko zvezo za "svojo drugo domovino."

Protestni shod proti nasilju legionarjev bo v četrtek priredil tudi new-yorški Council of the arts, sciences and professions.

Naročajte, širite in čitajte "Enakopravnost!"

Krechmarek lahko kandidira, pravi Odbor za volitve

Poskusi, da se komunističnemu voditelju prepreči kandidatura za Šolski odbor, so propadli

Odbor za volitve je včeraj naznanil, da tajnik Komunistične stranke za Cuyahoga okrožje Anthony Krechmarek ni kršil nobenih volilnih zakonov, ker ni predložil izjave, da je po prepričanju komunist. Vsled tega je odbor sklenil, da se Krechmarku mora dovoliti, da v novembru kandidira za šolski odbor.

Odbor se je glede te zadeve posvetoval z okrožnim državnim pomožnim tožilem Saulom S. Danaceuom, ko je državni tajnik Charles F. Sweeney zahteval, da se Krechmarku prepreči kandidatura.

Danaceu je izrazil svoje mnenje, da volilni zakon ne prizadeva Krechmarka kot posameznika, pač pa se nanaša le na "stranke in skupine, ki skušajo strmoljaviti vlado."

Sweeney s tem odlokom ni bil zadovoljen. Izjavil je, da je s tehničnega stališča odlok sicer pravilen, da pa kljub temu vztraja, da bi volilni odbor moral črtati Krechmarka z glasovnice, ker da je podpisal na svojih peticih dobil v mnogih slučajih potom napačnega predstavljanja.

Krechmarek je dobil na peticijah čez 5.500 podpisov. Imena podpisnikov je objavljala Cleveland News z očitnim namenom, da strahuje podpisnike. Toda od teh jih je le kakšnih 50 podalo izjavo, da so bili napačno obveščeni glede Krechmarka, odnostno, da niso vedeli, da je komunist. Hotelo se mu je preprečiti kandidatura tudi s razveljavljanjem podpisov na peticijah, toda tudi ta poskus je propadel.

Krechmarek se je včeraj osebno zglasil v volilnem uradu. Z njim sta bila njegov odvetnik in urednik clevelandskega "Daily Workerja" Elmer Faulhaber, ki je v šali rekel poročevalcem: "Krechmarek je nevaren mož."

Ne Krechmarek in ne Faulhaber nista hotela podati nobenih izjav poročevalcem Newsa. Faulhaber je izjavil: "News itak ne bi objavljala dejstva in je vsak dan obrekoval Krechmarka v svojih kolumnah."

Na obisku

Včeraj so obiskali naše uredništvo sledeči delegati in delegatnje na 13. redni konvenciji ZSZ: Mr. Frank Ambrose iz Toole, Utah, ki naroča lepe pozdrave vsem prijateljem in znancem; Mrs. Mary Dolgan iz Pueblo, Colo., katere soproj je stric poznanemu trgovcu Joe Dovgan ter Mr. Martin Pecharich iz Ely, Minn., ki je član glavnega odbora ZSZ, in se sedaj nahaja prvič v naši clevelandski metropoli.

AMERIŠKI AVTOMOBILI ZA SLOVENIJO

Slika nam predstavlja dva avtovoza tipa Willys-Overland, slikana pred poslopjem tvrčke v Toledu, Ohio. Kupil jo je Slovenski ameriški narodni svet, kot je razvidno iz napisa na vsakem avtu, enega za glavni odbor Rdečega križa Slovenije na račun sklada za zdravlje, drugega pa za otroško kliniko v Ljubljani na račun sklada za otroško bolnišnico.

Odpeljana sta bila v Jugoslavijo meseca avgusta t.l. na ladji S.S. Gorica. SANS

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE
CLEVELAND 3, OHIO
HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
For One Year—(Za eno leto) \$8.50
For Six Months—(Za šest mesecev) 5.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):
For One Year—(Za eno leto) \$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev) 6.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

MIRKO G. KUHEL:

NOVA ZDRAVILA V BORBI PROTI BOLEZNI

III.

Bila je velika mnogorasna skupina zdravnikov pod vodstvom črnca kirurga dr. Louisa T. Wrighta, ki službuje v Harlemski bolnišnici za črnce v New Yorku, ki je prva zapisala presenetljivo človeško pripoved o uspehu čudežnega zdravila aureomycina.

Nekaj časa prej je prosil dr. Wright preizkuševalce antibiotikov, da bi mu nudili drogo, ki bi jo zamogel uporabljati proti virusu trmaste spolne bolezni—lymphogranuloma venereum. Zaradi tega je ta bolnišnica poleg John Hopkinsove univerze bila prva, ki je dobila aureomycin v svrhu preizkušnje na ljudeh.

Dr. Wright je takoj ustanovil oddelek sestojec iz dvajsetih zdravnikov, da študirajo rezultate na bolnikih—protivoličih. Dne 22. januarja 1949, torej skoro tri leta po izločitvi snovi v laboratoriju, so ga vbrizgnili petindvajsetim bolnikom, ki so trpeli na spolni bolezni. Aureomycin jih je ozdravil. To je bil dokaz učinkovitosti zdravila na infekcije, ki jih povzroči virus.

Zatem so zdravniki v Harlemu pričeli rabiti aureomycin na drugih infekcijah. Medtem pa so tudi zdravniki v John Hopkinsu in drugod pričeli preizkušavati. Rezultati so bili prepričevalni. Aureomycin je lahko premagal mnoge infekcije, ki so bile odporne proti penicillinu in streptomycinu, obenem pa je imel prednost, ki jih druga zdravila niso imela. Prvič, puščal ni nobenih zlih posledic na bolnike; na vsakem se je lahko uporabljal brez kakih potežkoč. Drugič, ni izgubljal učinkovitosti. In tretjič, administriralo se ga je lahko po kateri koli metodi—skozi usta, z injekcijo, kot mazilo in v tekočini—vse z enakim uspehom. Ta zadnja prednost aureomycina pomeni, da ne bo treba toliko bolnikov zdraviti v bolnišnicah, temveč lahko na uradih in doma.

Najprej redka, potem pa čedalje bolj številna poročila zdravnikov od vseh strani, so bila zelo optimistična. Dokazala so, da je aureomycin zmanjšal napade, obenem pa zdravil bolezni, ki jih je povzročal mali mikrob rickettsia, in to poleg virusa, najmanjšega izmed vseh bacilov, proti kateremu je bil penicillin in streptomycin brez moči.

To novo zdravilo, dasi še daleč od kure vsake bolezni in vsakega, se lahko bori zdaleka z večjo skupino bolezni, nego katera koli prej iznajdena medikalija. Klinične preizkušnje so pokazale, da ima dramatično moč proti takim bakterijskim boleznim kot je undulantna ali tresna mrzlica, vnetje trebušne mrene (peritonitis), infekcija urinalnega trakta, gonoreja ter navadne vrste pljučnice.

Dr. Hale Harris, Marshalltown, Iowa, je imel slučaj nalezljive broncho-pljučnice, katere se je nalezlo 28 otrok v povprečni starosti 18 mesecev. Normalna umrljivost za tako starost in bolezen je 50%. Eden otrok je umrl še predno je dobil aureomycin. Vseh ostalih 27 otrok, ki so dobili zdravilo, pa je pokazalo vidno izboljšanje v teku 36 ur ter je popolnoma okrevalo v štirih do sedmih dneh. Nedavno letos je imel zdravnik na Columbia univerzi v New Yorku 20 slučajev virusove pljučnice. Ta novi antibiotek je že v 12 do 48 urah znižal temperaturo na normalo v devetnajstih slučajih. Rezultat pri dvajsetem bolniku ni bil zaključljiv, dasi je tudi ta oseba okrevala. Zelo uspešno se je aureomycin obnesel tudi v slučaju rickettsije. Mrzlica, ki je tipična za pokrajine Skalnatega gorovja, legar (tifus) in avstralska mrzlica—vsem tem je bil kos.

Leta 1946 je izbruhnila med delavci v čikaških klavnicah avstralska mrzlica. Simptomi so podobni pljučnici. Zdravstvene oblasti so sedaj na straži in če bi se bolezen zopet pojavila, jo z aureomycinom lahko premagajo v par urah.

Lisasta mrzlica (spotted fever) povzroča do dva ali tri tedne zelo visoko temperaturo; okrog 10% vseh bolnikov navadno umre, na drugih pa pusti vidne posledice. Aureomycin zniža temperaturo na normalo v 48 urah ter prinese popolno okrevanje v sedmih dneh.

Dr. Duggar ni presenečen, ko pregleduje klinična poročila.

"Verjamem, da bo aureomycin nekega dne kos vsaki

TEDENSKI KOMENTARJI

P. C.

Posebna skupina članov kongresnega pravnega odbora je odpotovala v Evropo, kjer bo preiskovala položaj takozvanih "razmeščenih oseb", odnosno beguncev.

Ohijski kongresnik Michael A. Feighan, ki je član te "preiskovalne" skupine, pravi, da bo skupina tudi "študirala" vprašanje 4.000 ameriških državljanov italijanskega porekla, ki so se lani v aprilu udeležili parlamentarnih volitev v Italiji, in zato izgubili ameriško državljanstvo.

"Mora se najti nekakšen način, da se v Ameriko vrne te ljudi, ki so volili proti poskusom komunistov, da prevzamejo italijansko vlado", pravi Feighan.

To je zanimivo razkritje. Pomeni, da je de Gasperijsva Krščanska demokratska stranka dobila 4.000 ameriških glasov! Kar nas zanima je: ko se bo "volilce" vrnilo v Ameriko, ali bodo razveljavljeni tudi njihovi glasovi, ki so jih nedvomno oddali za krščanske demokrate?

Ko smo že pri teh nenavadnih volilcih, ki glasujejo v dveh različnih državah, bi bilo priporočljivo, da se ob priliki volitev v Italiji, pošlje tja par milijonov ameriških državljanov italijanskega porekla, ki bi volili proti "komunizmu." Državljanstvo se jim lahko itak vrne po "volitvah" in se jih na stroške Marshallovega načrta pripele nazaj v Ameriko. To bi bili nekakšni "potujoči volilci."

Zunanje-politični komentator Plain Dealerja, Spencer D. Irwin, je zadnjo nedeljo v svojem članku citiral mnenje Ivana Jonteza, za katerega pravi, da je "noted Slovene novelist and journalist".

Splošna ameriška javnost seveda slabo ve, zakaj je prav za prav ta Jontez "noted Slovene novelist and journalist", toda naša slovenske javnost to dobro ve!

Vsi "znani" in "veliki" ljudje objavljajo svoje življenjepis. Mogoče ne bi bilo napačno, če bi kot svoje prihodnje delo tudi "noted Slovene novelist" Ivan Jontez objavil nekaj s tega področja? Primerno bi bilo recimo pod naslovom: "Moje življenje", "Od socialističnih pa do krščanskih principov", "V obzoru naših fašistov", "V senci A.D." in to kot drugi del romana "Senca preko pota."

Do sedaj je Jontez "noted Slovene novelist" (po mnenju ameriškega časnikarja), kdaj bo pa "esteemed American-Slovene novelist"? Baže si je nekoč domišljeval, da bo postal slaven pisatelj ameriških povesti in romanov in da je škoda trati njegovih pisateljskih talentov za slovensko žurnalistiko.

Čitamo poročilo, da bo Vatikan omilil srednjeveške žalostne razmere v samostanih. Nune so bile ločene od ostalega sveta. Menihi niso bili dosti na boljšem. Sedaj pa jim Vatikan namerava odpreti vrata samostanov v širok, sončen svet.

Nedvomno bi v mnogih deželah izven Amerike bila takšne reforme zelo potrebne. Pri nas v Ameriki pa že itak nune in menihi sodelujejo v posvetnem življenju. Slišimo o nunah, ki

kegljajo, igrajo tenis, celo iz New Yorka prihajajo poročila, da obiskujejo plesne tečaje! Ne, seveda, takšne tečaje, kjer poučujejo "boogy-woogy", pač pa tako zvane "narodne plesne".

Tudi o menihih, ki gradijo \$1,500,000 vredna poslopja (v Ameriki) smo že slišali, da pa o igralnicah "binga" sploh ne govorimo. Svet se suče po svoje.

Čitali smo te dni neko poročilo, da hoče predsednik Truman imenovati Carl Ilgenfritza, podpredsednika največje jeklarne U. S. Steel korporacije, za načelnika obrambnega odbora Zed. držav. Do tu je O. K., a kar nam je pognalo kri kvišku je bilo, da je Ilgenfritz pripravljen sprejeti imenovanje za federalno službo, ki nosi \$14,000 letne plače, pod pogojem, da še nadalje ostane podpredsednik privatne korporacije, pri kateri dobiva \$70,000 letne plače, in kar je še bolj kričede, da je naš predsednik Truman pripravljen pristati na to.

Komu bi tak "obrambni načelnik" služil ni težko uganiti. Drugo je pa to. Če Ilgenfritz že ima službo s \$70,000 letno plačo, zakaj ne bi naš predsednik imenoval v vladno službo za obrambo kakega izmed naših ameriških veteranov, katerih je na tisoče in tisoče brezposelnih. Prav sigurno bi se našel kdo s potrebnimi zmognostmi, ki bi bil čisto zadovoljen sprejeti službo tudi za manj kot pa \$14,000 letne plače. Delo obrambe bi pa tudi vršil bolj vestno kot pa nekdaj, ki je med lastniki ene največjih jeklarn v deželi. Nesmiselno je pričakovati, da bi "gospodar" služil za "hlapca".

Soseda čita hrvatsko "Nado" in mi jo včasih da v pregled. Ena izmed zadnjih števil je imela apel hrvatskega rodoljuba iz Youngstowna za prispevke, s katerimi bi se nabavilo razne cerkvene potrebščine za župnijo sv. Juraja v Plešivici, Jugoslavija. Ondotni župnik Ljubetič se je baže obrnil na svoje vaščane v Ameriki, da bi mu pomagali opremiti cerkev, ker tam se ne dobi gotovih cerkvenih potrebščin, tudi če bi imeli potrebni denar.

Ta prošnja je dokaz, da imajo ondotni duhovniki prosto opremiti svoje cerkve s potrebščinami, ki so v zvezi z opravljanjem službe božje, ter da se jih ne namerava likvidirati, kot bi nam radi natvezali naši "branilci" vere. Da pa morajo jugoslovanski duhovniki prositi ameriške Jugoslovane za pomoč v tem oziru, ni nič posebnega—tudi ameriške župnije stalno kolektajo za svojo vzdržavo, prireajo kartne zabave in "bingo" igre.

V kanadskem "Jedinstvu" je bilo čitati daljše poročilo o preživetem knezoškofu Gregoriju Rožmanu, ki je obiskal kanadske naselbine, kjer se nahajajo slovenski begunci. Po poročilih je tudi nastopil v govorih in imel intervju s poročevalcem kanadskega časopisa "Telegram", ki je znač kot anti-komunistični časopis. Ta časopis je tudi objavil sliko prevz. Rožmana v družbi zloglasnega Rosenera in Rupnika.

Na potovanju po Kanadi so po poročilu "Jedinstva", spremenjali prevz. Rožmana, Rev. Franc Gabrovšek, ki ima zdaj župnijo v Wisconsinu, Rev. Baraga in g. Kollander.

bakteriji. Prepričan sem tudi, da bo čas bolehanja na navadnem prehladu presekana na pol," je mirno zagotovil.

Aureomycin je sedaj dobil z zdravniškim receptom v rednih lekarnah. Ni treba pa misliti, da bi se kedaj prodajal po trgovinah kot aspirin. Administrirati ga mora le zdravnik, ki se je poglobil v nova odkritja na polju zdravilstva. Naj bi ta nova zdravila koristila zdravju ljudstva v stari domovini v isti meri kot v Ameriki in drugih civiliziranih deželah.

—SANS

Ob petdesetletnici dr. Antona Slodnjaka

Sredi junija je dopolnil petdeseto leto svojega življenja eden najvidnejših in najdelavnejših predstavnikov mladšega rodu slovenskih slavistov dr. Anton Slodnjak, član Slavističnega društva v Ljubljani in član Društva slovenskih književnikov.

Anton Slodnjak se je rodil 13. junija leta 1899 v vasi Bodkovci pri Juršincih na Štajerskem. Njegov rodni kraj leži v okolici Ptujja, v neposredni bližini Slovenskih goric, tedaj v onem predelu slovenske zemlje, iz katerega pe izšla ne le vrsta znamenitih slavistov, ampak tudi lepo število slovenskih pesnikov in pisateljev: Fran Miklošič, Staniko Vraz, Davorin Trstenjak, Matija Murko, Fr. Ks. Meško, Bratko Kreft, Edvard Kocbek in drugi.

Doba, v kateri je doraščal in študiral mladi Slodnjak, je bila doba velikega nemškega imperialističnega pritiska na slovenski življenj. Mladi dijak, ki je že zdolga prinesel silno ljubezen do rodne zemlje, jezika in naroda, je v okolju težke, a zmagovite borbe za pravice malega, zatiranega naroda to svojo ljubezen še poglobil. Obenem pa si je širil svoje duševno obzorje in si nabiral globoko strokovno znanje, sprva na gimnaziji v Mariboru, nato pa na univerzah v Zagrebu, Ljubljani in v Krakovu na Poljskem, kjer je bil nekaj časa tudi lektor slovenskega jezika.

Po končanih študijah je bil dolgo vrsto let profesor slovenskega jezika in književnosti na Trgovski akademiji v Ljubljani. Med narodnoosvobodilno borbo je bil aktivist, po osvoboditvi pa dalje časa načelnik za strokovno šolstvo. Sedaj je izredni profesor za slovenski jezik in književnost na vseučilišču v Zagrebu in obenem poveljnik Slavističnega društva za Zagreb.

Anton Slodnjak je izšel iz slavistične šole profesorja Ivana Prijatelja, ki ga sam priznava za svojega učitelja in vodnika. Lahko rečemo, da so nam prav tista leta, ko je poslušal predavanja in obiskoval seminarje tega znamenitega razlagalca slovenske slovnostne preteklosti, rodila Slodnjaka slavista, literarnega zgodovinarja in kritika. Z neumorno pridnostjo se je lotil študija literature, iskanja pravih virov in si ob njih zastavljal vedno nove idejne, družbene, stilistične in estetske probleme ter jih skušal rešiti z akribijo rojenega znanstvenika. Kajti Slodnjak ni študiral le zase, temveč zato, da pridobljeno znanje razda med ljudstvo, iz katerega je izšel, da z njim pomaga dvigniti nivo naše kulture.

Plod tega trdega dela je poleg neštevilnih razprav, člankov, ocen in beležk v vseh vidnejših slovenskih leposlovnih in kulturnih revijah ter v Slovenskem biografskem leksikonu—šestnajst knjig, s katerimi se je uvrstil med najvidnejše delavce na polju slovenske literarne zgodovine in kritike.

Prva Slodnjakova skrb je veljala izdajam naših klasikov, izmed katerih je že pred vojno zasnoval načrt za celotno izdajo dveh naših pisateljev iz dobe realizma, Frana Erjavca in Franceta Levstika. Žal je moglo tedaj iziti od vsakega le po nekaj zvezkov. Poleg prirediteljskega dela na osnovi rokopisov dajejo tem zvezkom posebno vrednost uredniški uvodi in opombe, ki pričajo ne le o veliki prirediteljski pridnosti, ampak tudi o njegove izrednem znanju. Še posebej pa je treba poudariti tudi spretnost, s katero avtor odgrinja pred nami notranjo podobo pisateljevega duha in značaja, prav tako pa tudi podobo dobe in okolja, v katerem je ta ali oni pisatelj živel, rastle in ustvarjal.

Poleg teh dveh klasikov je Slodnjaka že od mladosti poseb-

no privlačil lik našega največjega pesnika Franceta Prešerna, ki ga je obdelal ne le literarno-zgodovinsko in kritično v opombah h komentirani izdaji, ki je izšla leta 1946 pri Slovenskem knjižnem zavodu v Ljubljani, ampak tudi v romanu. Po osvobojevanju je prevzel tudi uredništvo zbranega dela Franceta Levstika, ki je začelo izhajati lani pri Državni založbi Slovenije v zbirki "Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev."

Prav tako je leta 1948 priredil izbor del Frana Milčinskega pod naslovom "Cvetje in trnje izpod peresa Fridolina Zolne ali izbrane povesti, humoreske in satire Frana Milčinskega" (z opombami).

Kakor je s temi izdajami zamašil obično vrzel v populariziranju naših klasikov, tako je skušal zadostiti tudi potrebi po aktualni zgodovini slovenske literature s svojim "Pregledom slovenskega slovstva" (1934).

Slodnjak je v prvi vrsti znanstvenik, literarni zgodovinar in kritik. Razen obširnega strokovnega znanja in temeljitega obvladanja literarno-zgodovinskega materiala, ki ga je neredko usul pred nas s kretljivo bogatostjo, je značilna zanj nepristranost, absolutna poštenost in ljubezen do resnice. Vse njegovo delo preveva žar navdušenja za pravo, lepo in dobro skorajda tičeča ljubezen do naroda in človeštva. To je tudi vzrok, da Slodnjakovo delo ni hladno intelektualistično, temveč izvira iz središča žive, elementarne osebnosti, katere zanos je viden tako v zavzetosti za stvar, kakor tudi v slavu, ki—morebiti po Prijateljevem zgledu—kaže globok smisel tudi za ritem stavka in slikovito besedno podobo.

Da, včasih se zdi, da Slodnjak duhoviti domislici na ljubo žrtvuje celo ugovore razuma ali vsaj tehtnejšega preudarka. Morebiti ni slučaj, da izmed vseh oblik kritike najbolj ljubi najborejšo med njimi—polemiko, kjer pride njegov strasten temperament najbolj do izraza. Prav tako pa marsikdaj čutimo, da se v njem znanstvenik bori z umetnikom, in prav nič se ne čudimo, da smo izpod njegovega peresa doslej dobili tudi dva obširna leposlovna teksta.

To sta biografska romana o Francetu Prešernu in Francetu Levstiku. Prvi je pod naslovom "neiztrojeno srce" izšel že pred vojno (1938), drugi pod naslovom "Pogine naj pes!" šele po osvoboditvi (1947). Oba romana kažeta lep pripovedni dar, dasiravno se v njih na mnogih mestih čuti močno križanje leposlovnega oblikovanja in esejističnega prikazovanja. Vendarle pa je treba avtorju priznati, da mu je uspelo prikazati izredno plastično sliko dobe, našega narodnega prebujenja, v katerih sta živila in delovala oba naša klasika, prav tako pa tudi prepričljivo umetniško vizijo njunega življenja in ustvarjanja.

Ob koncu lahko ugotovimo, da sme avtor ob svoji petdesetletnici s ponosom gledati na svoje dosedanje delo, s katerim je obogatil našo književnost in v mnogem izbistril naše poglede nanjo. Prepričani smo, da njegovo slovnostno delo še ni končano in da bo obrodilo še bogate sadove.

France Vodnik.

VATIKAN ZBIRA ZAKLADE

Rim (Tanjug). — Po nepopolnih podatkih, ki jih je objavil italijanski statistični urad, znaša skupna vrednost vatičanskih investicij v italijanski industriji nad 17 milijard lir. Vatičanski kapital je zastopan neposredno v 50 največjih italijanskih delniških družbah in trustih, po katerih Vatikan so-

deluje pri 90% italijanskih podjetij, ki razpolagajo s skupnim kapitalom skoraj 900 milijard lir.

V največjem italijanskem električnem trustu "SADA" sodeluje Vatikan z delnicami v nominalni vrednosti 266.5 milijona lir. Na čelu tega trusta je znani vatičanski finančnik jezuitski "general" Bernardini Nogar. Trust "SADA" nadzoruje v Italiji 65 podjetij, katerih borzna vrednost delnic dosega nad 30 milijard lir. "SADA" je po podjetju "Fiat" povezana z ameriško družbo "General Electric Company."

V največjem italijanskem trustu "Edison" sodeluje Vatikan s 500 milijoni lir, po teletilni družbi "Maime" v Milanu pa nadzoruje tri petine celotne italijanske tekstilne industrije. Podoben monopolistični položaj ima Vatikan tudi v industriji makaronov in peciva. Na čelu trusta "Pantanello", v katerega je Vatikan vložil 187 milijonov lir in ki nadzoruje 4 največje italijanske tovarne makaronov, je papežev nečak Marcantonio Pacelli.

Telefonski promet nadzoruje Vatikan po družbah "TETI" in "Centrale" v Milanu. Čeprav je v zadnjih štirih letih družba "Centrale" izplačala svojim delničarjem 56 milijonov lir dividend ali 100% vloženega kapitala, se je ob koncu leta 1948 družbeni kapital petkrat povečal.

V trustu "Butan Gas" zastopa Vatikan krščanskodemokratski senator Fassati. — Po koncu vojne je dobila ta družba, katero je vložil Vatikan 223 milijonov kapitala, od italijanske vlade koncesijo za izključno preiskrbovanje 39 največjih italijanskih mest s plinom.

Brzojavno službo nadzoruje Vatikan z nad 40 milijoni lir delnic, vloženih v družbo "Telecable".

V strojni industriji sta pod neposrednim nadzorstvom Vatikana razen na pol državnih družb "Finsiders" in "Ansaldo", tudi veliki italijansko-ameriški družbi "Termi" in "Falk". V vatičanskih rokah je tudi največjih kemičnih tovarn, ki so imele ob koncu leta 1947 13 milijonov čistega dobička, delničarjem pa je bilo izplačanih skupno 250 milijonov lir dividend.

V rokah Vatikana je tudi 51% delnic vodovodnih centrals v največjih italijanskih mestih. Na pobudo Vatikana so ustanovili pred dvema letoma v Rimu podjetje "Stabilimenti Salinari" na čelu katerega je predstavnik Svete Stole. Zaradi svojih poslovnih zvez je to podjetje že pripeljalo doslej tri četrtine vseh italijanskih bolnišnic in klinik.

Tako nadzoruje velikanski del italijanske industrije Vatikan bodisi po svojih neposrednih predstavnikih v državnem aparatu, ali po političnih predstavnikih drugih močnih finančnih skupin, s katerimi je v tesnih poslovnih stikih.

Urednikova pošta

Vožnja v Girard, Ohio

Clevelandska Federacija drž. štev. SNPJ je najela bus za potovanje 4. septembra, da se v dnevno štetoletje udeležijo praznovanja Narodnega dneva SNPJ, kateri se to leto praznuje v Girard, Ohio. Je prostora še za nekoliko ljudi in ako si želite rezervirati vožnjo na busu, prosimo, da to storite takoj. Cena za obe strani je \$2.50. Pokličite EN 0991 po 5. uri popoldne.

Bus odpelje točno ob 9:00 uri zjutraj izpred Slovenskega narodnega doma na St. Clairju in se potem ustavi tudi na Waterloo Rd. ni Holmes Ave. Prosi se vas, da ste ob času na mestu!

J. T.

Polenec Anton:

ZANIMIVOSTI IZ ŽIVALSKEGA SVETA

(Nadaljevanje)

Živali, ki podtikajo drugim svoja jajčeca, nahajamo tudi pri žuželkah. To ni nič čudnega, saj najdemo prav v tej živalski skupini toliko nege in skrbi za zarod, da so se v njej prav lahko razvile tudi take žuželke, ki žive na račun tuje nege.

Med žuželkami je skrb za zarod prav zelo razvita pri čebelah in vsem njihovem bližnjem in daljnem sorodstvu — čmrlih in osah. Pri te-tih imamo tudi, rekli bi, žuželke-kukavice. Kakor kukavica so namreč tudi te žuželke izgubile nagon za nego zaroda. Nekatere sorodnice naših domačih čebel, ki ne živé za družno, temveč vsaka zase, s silo vlamljajo v gnezda ali podzemne celice drugih takih čebel-samotar in odlagajo tam jajčeca, ki se izvale prej ko jajčeca čebel-lastnice, tuja ličinka poje nato vso hrano — torej podobno kot kukavica. So pa take čebele-kukavice, ki v vlamljena gnezda odlože svoja jajčeca lastnikovo jajčece pa kar pojedo!

Seveda ne gre delo teh prav za prav zajedalskih žuželk-kukavic tako gladko od rok. Pogosto pride do boja med vsiljivcem in gospodarjem, toda po navadi zmaga močnejši vsiljivec. Pri nekaterih takih zajedalskih čebelah se spopadeta celo ličinki. Podtaknjeneč zmaga, ker se prej razvije in poje gospodarjevo ličinko. — Kaj takega se pri kukavici ne zgodi.

Tudi čmrli imajo svoje zajedalce, ki jim vtihotaplajo svoja jajčeca. Vsiljivci so na oko tako neverjetno podobni praviemu čmrlju, da jih more ločiti le strokovnjak; so pa večji in močnejši od navadnih čmrľev. Čmrľ-zajedalec vdre v čmrľjevo gnezdo, poje jajčeca — v nekaterih primerih celo matico, — in odloži svoja v prazno satje. Le

je odvisno predvsem od hrane. Ob najboljši in povsem ustreza-joči hrani, ki je le kratek čas na razpolago, se razvijejo matice, ob malo slabši vojaki, ob še manj tečni — a taka je njih običajna hrana — pa delavke, zato jih je tudi največ, najmanj pa matic.

Nas zanima sedaj le vprašanje, kako se mravlje sporazumevajo, obveščajo in vzpodbujajo na složno delo.

Za skupno in složno življenje v tako velikih družinah, v katerih žive mravlje, je medsebojno sporazumevanje prebivalcev nujno potrebno. Toda kako naj spozna v temnih podzemnih rovih mravlja mravljo? Oko in uho, ki sta nam pri spoznavanju najboljša vodnika, pri mravljah nimata nikake vloge; nekatere mravlje so celo slepe. Za čujemanje glasov pa pri teh živalicah doslej še niso mogli najti organa. Kako pa potem?..

Se eno čutilo je in to deluje tudi v temi in na daljavo. To je vonjalni organ. Pri nas se nahaja v nosu, žuželke pa ga imajo na tipalnicah. In prav tipalnice imajo v združnem življenju mravelj vodilno vlogo. S tipalnicami se spoznavajo. Na kakšen način? Vsaka mravlja ima svojevrsten vonj po gnezdu, v katerem živi. Prebivalci enega in istega mravljišča nosijo tako rekoč svojo "vonjavo", uniformo. Kdor ne diši tako, kot bi moral, se pravi tako, kot vsi sostanovanci, je sovražnik, pa četudi je iz enakega mravljišča.

Cela vrsta prisrčnih poskusov nam to dokazuje. Če ima človek zavezane oči in zamašena ušesa, težko spozna človeka, prav tako se mravlje iz istega gnezda ne spoznajo, če jim prevečemo tipalnice z lakom. V takem primeru se rosice — saj jih poznate po precej hudem pikju — istega gnezda celo spopadejo.

Mravljam pa tudi lahko spremenimo vonj. Mravlje istega gnezda razdelimo v dve skupini.

pravljajo za seboj sledi, da nekako markirajo pot do plena. Toda kako in s čim?

Opazujmo mravlje- najditeljice, kako se vračajo domov! Le glej. Od časa do časa se stisnejo k tlom ali pa jim konec zad-ka udari tu pa tam ob zemljo. Razumljivo! Pošteno so se pred povratkom najedle ali pa se "ga" (medu) nasrkale. Zadek je zaradi polnega želodca težak in sili k tlom. S tem srečna najditeljica pusti nekaj lastnega duha na tleh in temu duhu, tej dobesedno "vonjavi" markaciji sledi mravlje. Mravlje imajo namreč na zadku posebne žleze, ki izločajo tudi za naš nos zavnaven vonj. Ko pritisne mravlja telo k tlom, tedaj pusti za seboj nekaj vonjav oblaček, kot pušča avto za seboj izpušne pline.

Na videz tako pametno in organizacijsko tako zapleteno snovanje in delovanje v mravljišču sloni na preprostih nagonskih gibih. Vsi domhenki in vsa obveščevanja so osredotočena predvsem na tipu in vohu.

Zanimiva gnezda mravelj

Združno življenje mravelj se razvija v kaj različnih prebivališčih. Nam so najbolj znana velika, iz borovih ali smrekovih igel in vejic ter prsti zgrajena mravljišča, ki jih napravlja rjava mravlja v naših gozdovih. Med travo nahajamo iz drobne prsti napravljen gnezda črne potne mravlje. Hude rasice pa prebivajo kar pod kamenjem. V starih panjih živi naša največja velika črna mravlja. Druge imajo zopet svoj dom v mladih oreh-ovih vejicah; v strženu si napravljajo rove in v njih prebivajo. (Prebivalci teh gnezd so zanimivi zato, ker žive v njih poleg običajnih delavk še take, ki imajo velike glave, tako velike, da z njimi lako izhode enostavno zamaše. Če preti nevarnost, se postavijo v dohode in jih zamaše z glavicami. To se pravi "živi zamaški", nekake "živa vrata", ki se odpro šele,

\$25 TO ANYONE WHO CAN SMELL THIS OPPORTUNITY!

Uncle Sam is offering \$25 (as many twenty-five dollars as you want) to anyone who can smell this opportunity.

And what a solid gold opportunity it is. It can mean money to retire on. A "money's-no-object" vacation with the little woman. A real start toward that complete independence you want when you and your family get old.

And any person with a nose can enjoy this opportunity. Just follow that nose down to your nearest bank, or place of business — and ask about the big Opportunity Drive.

You'll learn that it's the simplest, safest way ever invented to save money for your old age. For every time you invest \$75 in the Treasury Department's Opportunity Drive, you get back a U.S. Savings Bond worth \$100, in ten short years.

A complete, out-of-the-blue gift of \$25 every time you buy a \$100 Savings Bond just because you were wise enough to smell a real opportunity.

Start your own Opportunity Drive today. Start investing in your future independence. Ask any bank or your boss for details.

Put more opportunity in your future! Invest in U.S. SAVINGS BONDS

ENAKOPRAVNOST

This is an official U. S. Treasury advertisement — prepared under auspices of Treasury Department and Advertising Council.

takih, kakor je Marko Magdič pa najsi bodo že mizarji, kovači ali navadni težaki. Življenje je povsod isto in isti je konec tega življenja. In temu ni kaj reči. To je prav, vse to je preizkušeno, potrjeno. Ako se temu ne upira cerkev, ki ima čas in dolžnost, da razmišlja o tem, zakaj naj bi se upiral Marko Magdič, ki je samo velika smet v človeškem življenju! Bil bi celo greh, da bi Marko počel kaj takega. In zakaj naj bi delal greh, ko lahko pošteno živi, brez greha, čeprav do vratu v revščini. Večje bo njegovo zaslužnje in za to gre, tako pravijo.

Nekoč pa je Marko vendar razmišljal; če je že onostranstvo, —dasi trdno ni nikdar veroval v to, —se mora potlej njim tam bolje goditi kakor bogatecu. To je bilo naravno in samo do take-

OBLAK MOVER

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

JOHN OBLAK

1146 East 61st St. HE 2730

N. J. Popovic, Inc.

IMA ZASTOPSTVO

Chrysler-Plymouth avtov

PRODAJA NAJNOVEJŠE 1949 IZDELKE KOT TUDI RABLJENE AVTE

V zalogi ima razne dele in potrebščine za avte ter izvršuje razna popravila po tovarniško izurjenih mehanikih.

8116 LORAIN AVE. ME 7200

NICK POPOVIC, predsednik

MIŠKO KRANJEC

OS ŽIVLJENJA

ROMAN

MARKO MAGDIČ IN NJEGOVA DRUŽINA

(Nadaljevanje)

Visoko nad njim je bilo nebo, poleti jasno in sinje kakor poslikani cerkveni strop, pozimi obteženo z bledimi oblaki, pri našajočimi sneg in mraz; jeseni je z njega neprenehoma pršil dež. V mestu je živela gospoda, ki se je-lepo oblečena, sita, sprehajala po tlakovanih ulicah, a ob delavnih prihajala rubit v vasi. Tu, v tej vasi, globoko pod sinjim nebom, daleč od mestnih

razpadla in si je Markov oče vse življenje naposled toliko opomogel, da je postavil hišico, prav tako borno in prav tako tesno, samo da je bila nova. Zdaj je ta hišica bila že sključena in je kazalo, da bo moral tudi Marko Magdič pod večer svojega življenja misliti na podobno hišico; ne zase, temveč za svoje naslednike. In tako bo šlo bržkone dalje, ker ni nikjer zapisano, da morajo na svetu nastati kakšne spremembe. Ne, z nešteto rodovi, ki so enako živeli, je bilo potrjeno, da je takšen način, takšna ureditev v svetu pravilna, vse drugo pa je zmota. Pomembnost človeka je bila dokazana z dveh strani, s strani cerkvene in posvetne gospode. Človeku pa, kakor je bil Marko Magdič, ni ostalo na svetu nič drugega, kakor da je živel vsa leta v bedi, polenaril tu in tam

do prav tako borna kruha, kakor sta ga služila sama.

Toda življenje je ga je nadarilo, da se je povzpел do mizarja. In z leti je postal dober mizar. Ako bi živel v mestu in bi bile okoliščine kolikor toliko ugodne, bi lahko postal bogat, ali pa bi vsaj dobro živel. Vas pa je vas in tu je treba garati za golovsakdanje življenje; lahko si vesel in zadovoljen, če moreš toliko zaslužiti, da družina preveč ne strada.

Dalje pa se tudi kot mizar ni mogel povzpeti. Tudi za takšnega skromnega obrtnika so postavljene meje: za spoznanje se mu lahko bolje godi kakor navadnemu težaku.

Več o tem ne bi bilo reči, razen, da je imel ženo in devetero otrok.

Vse njegovo življenje je bilo prepolno dela. Tako je pri vseh

MIHAIL ŠOLOHOV

TIHI DON

ČETRТА KNJIGA

(Nadaljevanje)

Grigorij je pa od dneva, ko ga je stisnila bolezen, živel kakor v sanjah. Tu pa tam je padel v omedlevico, potem se je spet ovedel. V enem izmed trenutkov, ko se je predramil iz dolge nezvesti, se je nadenj sklanjal Prohor.

— Si še živ? — je pobaral in se sočutno zazrl Grigoriju v skaljene oči.

Nad njima je sijalo sonce. V gosti sinjini neba so letele jate temnokrilih morskih gosi, se zdaj pomešale, zdaj spotegnile v zlomljeno baržunastočno črto. Omamno je dišalo po segreti zemlji, po mladem zelenju. Grigorij je na gosto dihal in žejno vpiljal v pljuča poživilni spomladanski zrak. Prohorov glas je komaj prihajal do njegovega sluha in vse naokrag je bilo nekako neresnično, neverjetno pomanjšano, oddaljeno. Zadaš so nemo bobneli topovski streli, oglušeni od razdalje. V bližini so ubrano in umerjeno drdrala koleša z železnimi obroči, prhali in rezgotali so konji, slišati je bilo človeške glasove; ostro je dišalo po penečem kruhu, senu, konjskem potu. Grigoriju je v pomračeno zavest prihajalo vse to kakor z drugega sveta. Napel je vso voljo, poslušnil Prohorovemu glasu in z največjim naporom razumel, ko ga je Prohor spraševal:

— Boš pil mleko?

Grigorij je komaj premaknil jezik, si obližnil ožgane ustnice in začutil, kako mu v usta teče gosta hladna tekočina z znanim presnim okusom. Po nekaj požirkih je stisnil zobe. Prohor je zamašil vrat stekleničke, se spet

VAS MUČI REVMAZEM?

Mi imamo nekaj posebnega proti revmatizmu. Vprašajte nas. MANDEL DRUG CO. Lodi Mandel, Ph. G., Ph. C. 15702 Waterloo Rd., — IV 9611

V NAJEM SE ODDA

3 opremljene sobe za dvojico ali eno osebo, in sicer živi tu tudi lastnik. Vpraša se pred 6. uro zvečer na

1270 E. 79 St., spodaj

MOŽ IN ŽENA

srednje starosti, oba zaposlena, isčeta stanovanje, najraje v Collingwoodu in Euclidu. Imata dobra priporočila. Naslov se naj pusti v uradu tega lista.

HIŠA ZA 2 DRUŽINI

SE PRODA. Na 8220 Medina Ave., 5 sob zgoraj, 6 spodaj. Cena samo \$9,500. Za podrobnosti pokličite EX 8994

FORNEZI

Nove forneze na premog, olje, plin, gorko vodo ali paro vzpostavimo. Reseting stane \$15; čiščenje \$5. Premežimo stare forneze na olje ali plin.

CHESTER HEATING CO. Govorimo slovensko 1193 Addison Rd., UT 1-0396

Pod novim vodstvom

(Preje Perme Tailors) Fino krojaštvo po zmernih cenah. Predelamo ženska in moška oblačila, sčistimo in zlikamo.

Harry the Tailor

15230 Waterloo Rd.—IV 8475

Primerno božično darilo za vaše sorodnike v stari domovini je SINGER ŠIVALNI STROJ

Pokličite ga sedaj! Pošiljatev je mogoča.

Singer Sewing Machine Co. 748 EAST 185th ST.

nagnil nad Grigorija in ta je prejel spoznal po premikanju presušenih Prohorovih ustnic, kakor pa zasljal sebi namenjeno vprašanje:

— Ali te lahko pustim v trgu? Ti je težko?

Grigoriju se je na obrazu kazalo trpljenje in skrb; še enkrat je zbral voljo v prgišče in zašepetal:

— Vozi ... dokler ne umrem ...

Po Prohorovem obrazu je ugani, da ga je zasljal, zato je umirjeno zatisnil oči, sprejel nezavest kot olajšanje, se potopil v gosto temo pozabljenja in se umaknil vsemu temu kričavemu, hrupnemu svetu ...

28

Z vse poti prav do trga Abinskse se je Grigoriju vtisnilo v spomin samo nekaj: v neprodno temni noči se je prebudil zavoljo ostrega mraza, ki ga je skoz in skoz prešinjal. Po poti so se v nekaj vrstah vstic pomikali vozovi. Sodeč po glasovih, po neprenehnem, zamlklem ropotanju koles, je bil sprevod velikanski. Voz, na katerem je bil Grigorij, je bil neke sredi tekače. Konji so šli korakoma. Prohor je emakal z usti, poredkoma s prehlajenim glasom zahrpel: "No-o-o-o, prijateljčka!" — in opletel z bičem. Grigorij je slišal tenko žvižganje usnjenega biča, čutil je, kako sta se konja močneje uprla v vprežnice, da je zaropotala

ZEMLIŠČE NAPRODAJ

en akre zemlje na Richmond Rd. med Euclid in Chardon Rd., v napredujoči slovenski naselbini.

Pozive se na 3176 RICHMOND RD., ali pokličite IV 3389

HIŠA NAPRODAJ

Pripravna za eno veliko ali dve majhni družini; 7 sob, vse v izvrstnem stanju; fornez na vročo vodo. Nahaja se v slovenski naselbini. Za podrobnosti pokličite lastnika

EN 2065

PRIPOROČILO!

Vsem Slovincem se priporočam za naročila za fin premog. Kdor želi dobro postrežbo in dober premog naj ga naroči od

CARL KONZUT 1393 E. 32 St., tel. SU 7025

PRODA SE

nova zidana hiša za eno družino na 3¼ akru zemlje, 4 sobe in kopalnica, 2 zgoraj; hrastovi podi; "tile" kopalnica, 2 prni kopeli, ognjišče, fornez na premog, Garaža.

Pokličite

Chagrin Falls 6956

Posestvo za upokojenega trgovca

Nahaja se v Kirtland Hills okoli na Kirtland-Chardon Rd., blizu Chardon Rd. v Geauga okraju. Farma obsega 35 akrov ter ima 5 akrov obdelujoče zemlje, 1 akre vinograda in 10 akrov sadnega drevja, ostalo je lepo gozdovje z 3 rečice na posestvu. Ima hišo s 7 sobami in poletno kočjo s privatnim dovozom; velik hlev in druga poslopja; hiša je modernizirana in vsa poslopja so v izvrstnem stanju. Lastnik vzame dobro ponudbo ali posestvo v mestu v zameno.

Pokličite lastnika

IV 7646

Hiša odprta na ogled v soboto in nedeljo.

Zavarovalnina

proti ognju in nevihti in avtomobilskimi nezgodami ZA ZANESLJIVO POSTREŽBO SE PRIPOROČA

DANIEL STAKICH

AGENTURA

15813 WATERLOO RD. KE 1934

vaga, voziček se je premikal urneje in včasih zadeval s koncem ojesa v zadnjik sprednjega voza.

Grigorij si je trudoma potegnil nase kos ovčjega kožuha in legel na hrbet. Po črnem nebu je veter podil proti jugu velike grmadaste oblake. Redko je skozi neznatno vrzel kakor rumena iskra za hipec zagorela samotna zvezda, pa je spet nepregledna temota zavila stepe, trudno je v brzjavni napeljavil žvižgal veter, trgal se je redki in kakor biserje droban dež in padal na zemljo.

Po desni strani ceste se je približala pohodna kolona konjenice. Grigorij je zasljal od zdavnaj znano, skladno, umerjeno zvenčanje urejene kosaške opreme, zamolklo in tudi ubrano čmokanje množice konjskih kopit po blatu. Šli sta mimo že kakor dve stotnji, topotanje pa se je še zmeraj glasilo; pod cesto je šel verjetno polk. In mahoma je spredaj nad tiho stepe kakor ptica vzletel možat, raskav glas prvega pevca:

Jo, kako je na rečici
bratci, bilo, na Kamišinki,
na stepah preslavnih,
na saratovskih ...

In več stotnij glasov je močno zapelo staro kosaško pesem in nad vse druge se je vzpenjal tenor drugega glasu čudovite sile in lepote. Preglašal je pritišane base, še trepetal nekje v temini zveneči, v srce segajoči tenor, prvi pevec pa je že začel zanj:

Tam so živeli in mrli kozaki
— svobodni ljudje,
vsi donski, grebenski in jaški ...

Kakor da se je Grigoriju nekaj utrgalo v duši ... Nepričakovano ga je premagalo ihtenje, mu pretreslo telo in krč ga je zgrabil za grlo. Požiral je solze, težko čakal, kdaj bo začel prvi pevec, in brez glasu je šepetal za njim iz otroških dni znane besede:

Ataman njih je Jermak, sin
Timofejevič,
njihov je stotnik Astaška, sin
Lavrentjevič ...

(Dalje prihodnjik)

Naročajte, širite in čitajte
"Enakopravnost!"

NAPRODAJ

je en akre zemlje, 6 sobna hiša, 2 garaži, veliko sadnega drevja in lep vrt. Nahaja se četrt milje južno od Euclid Ave. in Brush Rd. Poizve se na 3197 RICHMOND RD. KE 4206 po 5. zvečer

PREPROGE IN LINOLEJ

CENE ZELO ZNIŽANE

FLOORCRAFT CO. 623 E. 185 St., KE 0923
Odpri ob večerih

EUCLID POULTRY

549 EAST 185 ST., KE 8187 Jerry Petkovšek, lastnik
Vsakovrstna perutnina in sveža, prvovrstna jela. Sprejemamo naročila za perutnino za svatbe, bankete in veslice, itd. NEKAJ POSEBNEGA: Prodajamo kokoši tudi zrezano na kose ter si lahko nabavite samo one kose, ki vam najbolj ugajajo.

SINGER ŠIVALNI STROJ
JE PREDMET TRAJNE VREDNOSTI.

Pošljite ga svojcem v domovino. Za pošiljatev ni nobenih ovir. Na razpolago imamo nove električne in neelektrične modele. Rabljeni, kompletno prenovljeni in garantirani šivalni stroji od \$9.75 naprej. Oglejte si našo zalogo sedaj.

SINGER SEWING MACHINE CO.

1016 EUCLID AVE. tel.: MA 5507—5508—5509

RAZPIS SLUŽBE

S.N.P.J. farma Clevelandskih društev razpisuje službo oskrbnika izletniških prostorov. Prosto stanovanje in mesečna plača. Prosilec mora biti oženjen in več slovenskega in angleškega jezika. Člani SNPJ imajo prednost. Službo bo nastopiti okrog 20. oktobra t. l.

Prošnje naj se vložijo pisмено s sestro tajnico farmskega odbora Mrs. Theresa Gorjanc, 16118 Huntmere, Cleveland, O. Tel. KE 7197, najkasneje do dne 15. septembra t. l.

Odbor.

POPRAVILA NA FORNEZIH
EKSTRA POSEBNE CENE

ZA ČIŠČENJE FORNEZOV

FORNEZ, CEV, DIMNIK

\$4.00 do \$6.00

NATIONAL HEATING CO.
FA 6516 "Dobro znani za dobro delo" FA 6516
POSUGA ŠIROM MESTA

V BLAG SPOMIN

TRETJE OBLETNICE PRERANE SMRTI
NAŠEGA LJUBLJENEGA SOPROGA
IN OČETA

ANTHONY SALAMANT

ki je nenadoma zatisnil svoje mile oči za vedno
dne 1. septembra 1946

Tri dolga leta v večnost potekla so,
odkar Tebe, predragi, več med nami ni,
tuga in žalost v srca naša se naselila,
saj bil si nam ljubeč soprog in oče.

Solza pada še nešteta, tužno bije nam srce,
grenko je spoznanje to, da kar smrti vzame
nam več nazaj ne da—ne bridke solze ne prošnje
Te več s tega sna ne zbude, spomin Tvoj
pa si ohranimo v naših srcih do konca dni!

Žalujoci ostali:

ROSE, soproga

EDWARD in ROBERT, sinova

sorodniki v Ameriki,

dva brata, sestra in sorodniki v

stari domovini

Cleveland, Ohio, dne 1. septembra 1949.

ZANIMIVOSTI IZ
ŽIVALSKEGA SVETA

(Nadaljevanje s 3. strani)

loprejka. In vendar predejo! Dolgo je trajalo, preden so naravoslovci dognali, odkod izvir svilen nit, in še več časa je preteklo, preden so splošno priznali, da mravlje ne uporabljajo lastne svile, temveč svilen nitko svojih ličink. Mravljinje ličinke izločajo svilene nitke tedaj, ko se zapreduje v kokone, ki jim ljudje pravijo mravljična jajčeca. V resnici so to bube, iz zgrabil za grlo. Požiral je solze, težko čakal, kdaj bo začel prvi pevec, in brez glasu je šepetal za njim iz otroških dni znane besede:

Kako pa ravna mravlje pri tkanju? Delavke-tkalke uporabljajo ličinke kot nekak tkalski čolnček. Če naj zvežejo dva li-

sta, se razvrsti cela vrsta delavk ob robu lista. Pošteno se primejo z nogami, s čeljustmi pa vlečejo k sebi drug list. Včasih — če so listi daleč narazen — napravljajo cele žive verige; po tri ali štiri se drže za tanko oprsje in sunkoma vlečejo liste skupaj. Ko so robovi listov dovolj blizu, tedaj pridejo iz sredine gnezda delavke z ličinkami v čeljustih. Preden jih prično uporabljati, jih nekoliko stisnejo. Mogoče je to potreben dražljaj za delovanje predilnih žlez. Potem pa vidiš, kako približa delavka ličinko listnemu robu, kako pritisne njeno glavico s svilenom nitko na list. Nato pa vodi ta živi čolnček do roba drugega lista in pritisne tudi nanj ličinkino glavico. Tako nihajo delavke z ličinkami v čeljustih z roba na rob, dokler nista čolnček. Če naj zvežejo dva li-

nino. Mravlje-tkalke porabljajo potemtakem svoje lastne ličinke za nekako orodje, kar je v živalstvu silno redek primer; uporabljajo jih pa seveda povsem nagonsko.

Praktični Kitajec zna ta čudovita gnezda na prav svojstven način uporabljati. Mravlje-tkalke so razmeroma velike, 7 do 11 mm merijo po dolžini ter so izredno popadljive. Na drevesih, kjer žive, nima obstanka nobena druga žuželka. Ker so njihova gnezda lahko prenosljiva, jih Kitajci odrežejo ter obesimo na drevesa, ki jih hočejo obvarovati pred škodljivimi žuželkami. Med veje obešeno gnezdo mravelj-tkalke zadržuje vse škodljivce, zato ni čuda, da se je v nekaterih krajih na Kitajskem razvila pravcata trgovina s takimi gnezdi.

(Konec)

NAZNANILO!

Vsem Slovincem in Hrvatom naznanjamo, da smo
odprli našo gostilno

FREEWAY TAVERN

17921 WATERLOO RD.

Prijazno boste postreženi s svežim pivom, pristnim
vinom in okusnimi jedili.

Se priporočamo za obisk. ANTON in JENNIE HRVATIN

THE MAY CO'S BASEMENT

Perje za okraske!

Novi jesenski

Felts

2.95

Velika skupina modernih, priljubljenih
suknjenih klobukov v obširni izbiri stilov
in barv, ki so sleherni prikupne. Seveda
imajo perje za okraske ... to je "nujnost"
za jesen ... in nekateri imajo pajčolane
tudi. Na sliko so samo trije izmed mnogih,
nenavadnih stilov, v vseh merah.

Basement oddelek s klobuki

DEKLIŠKE nove - za - šolo

KRILA in
BLUZE

1.99

vsaka

Krila: Privlačna široka ali ob pasu
nabrana v veliki izbiri prijetnih
plaid vzorcev in običajnih barvah.
Dobro narejene, trajne in privlačne-za-šolo.

Bluze: Iz bombažnega ali rayona,
z dolgimi ali kratkimi rokavi. Bele
in druge barve v merah 7 do 14.
Tudi "Teens" rayon bluze v merah
10 do 16.